

Sygn. akt: III AUa 1204/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Naze (spr.)

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

SSO del. Beata Michalska

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2014 r. w Łodzi

sprawy **T. Ł.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o wznowienie postępowania dotyczącego decyzji ostatecznej,

na skutek apelacji T. Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 29 maja 2013 r., sygn. akt: VIII U 1010/13;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1204/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił T. Ł. przywrócenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w przedmiocie prawomocnej decyzji z dnia 13 października 2011 r. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że wnioskodawczym nie uprawdopodobniła, że uchybienie terminu do wniesienia skargi nastąpiło bez jej winy.

Decyzją z dnia 15 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawczyni prawa do wznowienia postępowania dotyczącego decyzji ostatecznej z dnia 13 października 2011 r. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że decyzją z dnia 13 października 2011 r. wstrzymał wypłatę emerytury wnioskodawczyni, gdyż nie rozwiązała ona stosunku pracy. W dniu 15 stycznia 2013 r. ubezpieczona złożyła skargę o wznowienie postępowania w przedmiocie ostatecznej decyzji ZUS z dnia 13 października 2011 r. W przedmiotowej skardze ubezpieczona powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. 2 K/12. Organ rentowy podkreślił, że wskazane orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego weszło w życie z dniem ogłoszenia, to jest 22 listopada 2012 r. a zatem skarga o wznowienie postępowania została złożona po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W odwołaniach od powyższych decyzji ubezpieczona wnosila o ich uchylenie. Podkreślając, że nie posiada Internetu i dostępu do mediów, wskazała, że nie była świadoma terminu złożenia skargi o wznowienie postępowania. Poniosła, że

nie powinna być pokrzywdzona wskutek niekonstytucyjnego przepisu nawet w sytuacji gdy termin na złożenia skargi upłynął.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie wywodząc jak w zaskarżonych decyzjach. Dodatkowo ZUS wskazał, że stosownie do poglądu wyrażonego w orzecznictwie powoływanie się przez ubezpieczoną na nieznajomość prawa nie stanowi podstaw do uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołania T. Ł..

Sąd Okręgowy ustalił, że T. Ł., urodzona (...), z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury wystąpiła w dniu 1 września 2008 r. Wnioskodawczym prawo do emerytury, przyznane decyzją ZUS z dnia 18 listopada 2008 r., uzyskała od dnia 1 października 2008 r. Jednocześnie wypłata emerytury została wstrzymana z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego ubezpieczona wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury ustalonym w decyzji organu rentowego.

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2009 r. ZUS podjął wypłatę emerytury ubezpieczonej od dnia 1 marca 2009 r. pomimo kontynuowania zatrudnienia. Decyzją ZUS z dnia 13 października 2011 r. wypłata emerytury została wstrzymana od dnia 1 października 2011 r. Podstawę do wstrzymania wypłaty świadczenia stanowił przepis art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych.

Wnioskodawczyni pozostawała w stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 1 grudnia 2006 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. w Administracji (...) Ł. (...) w Ł. na stanowisku inspektora ds. księgowości.

W dniu 16 stycznia 2013 r. T. Ł. wniosła do organu rentowego skargę o wznowienie postępowania w przedmiocie prawomocnej decyzji ZUS z dnia 13 października 2011 r. zawieszającej wypłatę świadczenia od dnia 1 października 2011 r. z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12. Ubezpieczona wniosła o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 października 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r.. Jednocześnie ubezpieczona wniosła o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania powołując się na brak znajomości przepisów prawa.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie ubezpieczonej jest niezasadne.

Sąd Okręgowy wskazał, że skargę o wznowienie postępowania w przedmiocie prawomocnej decyzji z dnia 13 października 2011 r. wnioskodawczyni wniosła w dniu 16 stycznia 2013 r., natomiast wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. 2 K/12 został ogłoszony w dniu 22 listopada 2012 r. Przywołując przepis art. 145a k.p.a. określający termin do wniesienia skargę o wznowienie, a także art. 58 i 59 k.p.a. regulujących instytucję przywrócenia terminu, Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni nie uprawdopodobniła, że uchybienie terminu nastąpiło bez jej winy. Tym samym Sąd Okręgowy uznał, że skargę o wznowienie postępowania wnioskodawczyni złożyła po ustawowym terminie - termin do dokonania tej czynności upłynął w dniu 23 grudnia 2012 r. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, że bez względu na poglądy na stosowanie innych terminów do wznowienia postępowania na skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. 2 K/12 nie ma zastosowania do sytuacji prawnej wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011 r. Oznaczało to dla nich, że chcąc nadal pracować i jednocześnie pobierać emeryturę musiały rozwiązać stosunek pracy i raz jeszcze go nawiązać oczywiście, jeśli znalazły nowego pracodawcę albo dotychczasowy zgodził się ponownie je zatrudnić. Z

chwila ogłoszenia sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. 2 K/12 w Dzienniku Ustaw utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed wskazanym okresem jak i w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r. Sąd zwrócił uwagę, że wnioskodawczyni należy do tej drugiej grupy osób, gdyż świadczenie emerytalne uzyskała przed dniem 8 stycznia 2009 r. i przez cały ten okres pozostawała w stosunku pracy.

Wyrok sądu pierwszej instancji zaskarżyła apelacją ubezpieczona. W uzasadnieniu wskazała, że jeżeli zgodnie z przepisami nabyła prawo do emerytury, to wypłata świadczenia nie powinna być jej wstrzymana.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni nie jest zasadna.

Na wstępie zauważyć wymaga, że postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. W przedmiotowej sprawie nie było sporu co do okoliczności faktycznych. Zakreślony zarzutami apelacji spór sprowadzał się do interpretacji prawa materialnego w zakresie tego, czy istnieją przesłanki do wznowienia postępowania dotyczącego ostatecznej decyzji ZUS z dnia 13 października 2011 r. i wypłaty wstrzymanego świadczenia emerytalnego T. Ł. w okresie od 1 października 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r.

Stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie jest oczywisty i niesporny. Nie ma wątpliwości co do faktu, że wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury od 1 października 2008 r., kiedy obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i w oparciu o ten przepis wnioskodawczyni zawieszono wypłatę emerytury wobec kontynuowania przez nią zatrudnienia. Po uchyleniu tego przepisu, na wniosek skarżącej wypłata świadczenia została wznowiona od dnia 1 marca 2009 r. Wobec wejścia w życie art. 103a ustawy emerytalnej wypłata emerytury została ponownie zawieszona od dnia 1 października 2011 r., gdyż skarżąca nadal pracowała. Decyzji z dnia 13 października 2011 r. wstrzymującej wypłatę świadczenia T. Ł. nie skarżyła. Wznowienie wypłaty emerytury nastąpiło z dniem 1 września 2012 r. po tym jak ubezpieczona rozwiązała stosunek pracy. Złożoną w dniu 16 stycznia 2013 r. skargę o wznowienie postępowania w zakresie decyzji ZUS z dnia 13 października 2011 r. wnioskodawczyni oparła na treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12.

Niezależnie od oceny czy skarga o wznowienie została wniesiona w zakreślonym przepisem art. 145a § 1 k.p.a. terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzić należy, że prawidłowo Sąd Okręgowy ocenił, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie ma zastosowania do sytuacji wnioskodawczyni a tym samym nie było podstaw do wznowienia postępowania.

W wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1285) Trybunał orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającego z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co istotne, Trybunał wskazał w uzasadnieniu orzeczenia wyraźnie, iż obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W stosunku do tych osób przepis art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych,

w zakresie, w jakim przewiduje zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, utracił bowiem moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 r.

Analiza okoliczności faktycznych niniejszej sprawy wskazuje, że wnioskodawczyni, która prawo do emerytury nabyła od 1 października 2008 r., nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. Stwierdzić należy, że zawieszenie wypłaty świadczenia w okresie od 1 października 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r. (w tym czasie ubezpieczona nieprzerwanie kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, na rzecz którego wykonywała zatrudnienie bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury) nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku o wypłatę świadczeń emerytalnych za okres od 1 października 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r. Innymi słowy niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 nie ma wpływu na treść zaskarżonej decyzji, co powodować musiało oddalenie odwołania od decyzji organu rentowego odmawiającej wznowienia postępowania.

Mając na uwadze powyższe, podzielając stanowisko Sądu I instancji co do zasady i uznając apelację wnioskodawczyni za bezzasadną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.